

ಆತಂಕಗಳು ಅನಾವರಣಗೊಂಡರೂ, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಜೀವನ ದರ್ಶನದ ತೀವ್ರತೆ ಅಗತ್ಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಇವೆರಲ್ಲರ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮನುಷ್ಯ ಸಂಬಂಧಗಳ ಹುಡುಕಾಟವೇ ಆಗಿದೆ. ಫಾತಿಮಾ ಅವರು ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚು ನಂಬಿಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇವರ ಕಥೆಗಳು ಕಲಾತ್ಮಕತೆಯನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಬೇಡುತ್ತವೆ. ಪ್ರಬಂಧ ಧಾಟಿಯ ಬರಹದ ಗುಂಗಿನಿಂದ ಇವರು ಹೊರಬರಬೇಕು. ಇವರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಅನೇಕರು.

ಬಹುಸ್ತರದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆ, ಮೌಖಿಕ ತಂತ್ರ ಮತ್ತು ಅಳಿಸಲಾಗದ ಲಿಪಿಯಾಗಿ ಜಾತಿ

ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆ ಎಂಬ ನುಡಿಗಟ್ಟು ಇಂದು ಹಲವು ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾ ಸಾಗಿದೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಬಯಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಅವನ ಜೀವನ ಶೈಲಿ ಬದಲಾದಂತೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆ ಬದಲಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಸ್ವರೂಪ ಬೇರೆ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದೆ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಂದ ತಕ್ಷಣವೇ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕವೇ ಅನಾವರಣಗೊಳ್ಳುವ ಬದುಕು ಎಂದು ಭಾವಿಸಬಾರದು. ಹಲವು ಬಾರಿ ಭಾಷೆಯ ಅಂತರಂಗದ ಪಲ್ಲಟಗಳಿಗೂ, ಜೀವನಕ್ರಮಗಳ ಪಲ್ಲಟಗಳಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿರಬಲ್ಲವು. ಮನುಷ್ಯ ಕೆಡುಕುಗಳಿಗೆ ಅತೀವವಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸುವಾಗ ಭಾಷೆಯೂ ನಡುಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ, ನಮ್ಮನ್ನು ಮೀರಿದ ವಿಷಮ ಸ್ಥಿತಿ ಅಲ್ಲಿ ಜಾಗ ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೊಡ್ಡ ಲೇಖಕರಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆ ಕೇವಲ ಆತ್ಮರತಿಯಿಂದ ಬಂದಿದ್ದಲ್ಲ; ಮೌಲ್ಯಗಳ ಹುಡುಕಾಟ ಮತ್ತು ಅದರ ಬಿರುಕಿಗೆ ಕಾರಣಗಳಿದ್ದವು. ಇಂದು ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆ ಎಂಬುದು 'ಸಂಕರ' ಸ್ಥಿತಿಯ ರೂಪವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿದೆ. ಹೊಸಬರ ಕಥನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆ ಸಂಕರದಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡಿ, ಅದರಲ್ಲೂ ಕೆಲವು ಸಂದೇಹಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ನಿಂತಿದೆ. ಹಲವು ಬಾರಿ ಭಾಷೆ, ಪ್ರದೇಶಗಳ ಜತೆಗೆ ಜಾತಿಯ ರೂಪಗಳು ಕಥನದ ನಿರೂಪಣೆಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಬದಲಿಸಬಲ್ಲದು. ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಗತಿಗಳೂ ಇದಕ್ಕೆ ಹೊರತಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯ ಲೇಖಕರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆ ಲೋಕದೃಷ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಂಡಿತ್ತು. ಅಲ್ಲವು ಕೇವಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮೈದಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಹೊಸಬರಿಗೆ ಇರುವ ಸವಾಲು - ನಾನು ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನೋ ಅಥವಾ ಬದಲುಗೊಂಡ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಬೇಕೋ, ಅಥವಾ ಸದ್ಯದ ತವಕಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಅನುಭವದ ಮೂಲಕ ಹೇಳಬೇಕೋ ಎಂಬುದು. ಬಹುತೇಕ ಕಥೆಗಾರರು ಕೇವಲ ತಮಗೆ ದಕ್ಕಿದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು 'ದಕ್ಕಿದ' ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ' ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಇಂತಹ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸಿದಾಗ ಕೆಲವು ಗಟ್ಟಿ ಕಥನ ನಿರೂಪಣೆಗಳಲ್ಲಿ ವಸ್ತು ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಿಂದ ಬಹುಸ್ತರದ ಆಯಾಮಗಳು ದಕ್ಕುತ್ತಿವೆ. ಇವು ಬಹುತೇಕ ಸಂಕರಗೊಂಡಿವೆ. ಸಂಕರ ಎಂಬ ನುಡಿಗಟ್ಟನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರದಿಂದಲೇ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಯೊಳಗಿನ ನಗರ, ನಗರದೊಳಗಿನ ಹಳ್ಳಿಯ ಮನಸ್ಥಿತಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಬೆರೆತಿವೆ. ಬಹುತೇಕರು ಹಳ್ಳಿಯ ಲೋಕವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿರುವುದು ನಗರಗಳ ಜನರಾಣ್ಯದಲ್ಲಿ. ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಬಾಲ್ಯದ ಅನುಭವವನ್ನೋ ಅಥವಾ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿರುವ ಮಾನವೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನೂ ಈಗಿನ ಕಥೆಗಾರ ಶೋಧಿಸುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 'ಸಂಕರ' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ 'ವಲಸೆ' ಎಂಬ ನುಡಿಗಟ್ಟು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೇ ಶತಮಾನದ ಕನ್ನಡದ ಕಥಾಲೋಕ ಈ ಎರಡೂ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ನಡುವೆ ಉಸಿರಾಡುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನಲು ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗಲೂ ಸಂಕರ ಮತ್ತು ವಲಸೆಯನ್ನು ಮೀರುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆ ಎಂಬುದು ಕೇವಲ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಅನಾವರಣಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಮಾತು ಬಂತು. ಅಲ್ಲಿ ಬದುಕಿನ ಭಿನ್ನ ಆಯಾಮಗಳು ಗೋಚರಿಸುತ್ತವೆ. ಸದ್ಯ ಅವು ಆಧುನಿಕತೆಯ ಸ್ತರಗಳನ್ನು ಮೀರುವ ಮತ್ತೊಂದು ತುದಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಸಂಬಂಧಗಳ ವಿಸ್ತರಣೆ; ಜಾತಿಯ ಮರುರೂಪಗಳು; ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಜಾತಿಗಳ ಸಂದೇಹಗಳು; ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಭಾವುಕತೆಯ ಇಳಿಮುಖ, ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಚಾರಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಗೋಚರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇವುಗಳ ನಡುವೆಯೇ ಹೊಸಬರು ಭಾವ ತುಂಬಿದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಬದಲಾದ ಗ್ರಾಮ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಹೆಣೆಯುವಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಯಶಸ್ಸು ಕಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ತೊಂಬತ್ತರ ದಶಕದ ಗ್ರಾಮಲೋಕಕ್ಕೂ, ಹೊಸಬರು ಬಯಲು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಗ್ರಾಮಚಿತ್ರಗಳಿಗೂ ಕೆಲ ಬಗೆಯ ಪಲ್ಲಟಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ. ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಲೇಖಕನೊಬ್ಬ ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಜಾಡುಗಳ ಅರಿವಿಲ್ಲದ ಹೊರತು, ತನ್ನ ಕಾಲದ ಲೋಕಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲಾರ. ಜಾತಿಯ ಅಂತಃಕರಣಗಳು ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಪರ್ಶವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಬಗೆ ಮತ್ತು ಅವು ಅನ್ಯ ಧರ್ಮಗಳ ಜೊತೆ ಸಂದೇಹಿಯಾಗುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿವೆ. ಹೊಸ ಬಗೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮಗಳು